

fuzinar

Leto XXXIX

Ravne na Koroškem, oktober 2002

št. 10

ZDRAVJE IN VARNOST PRI DELU POD DROBNOGLEDOM EVROPE

Na obisku v Metalu in BVD-Ravne sta bila 13. septembra predstavnika svetovalnega podjetja EUROGIP Gerard Le Poulichet (inšpektor s področja dela) in Michel Mauge (ekspert za ekologijo in fiziologijo).

Kot je povedal Mirko Vošner, direktor BVD-Ravne, je Evropska komisija Eurogipu naložila, da presodi pripravljenost Slovenije za vključitev v Evropsko unijo – tokrat z vidika razmer na področju varnosti in zdravja pri delu.

"To je že tretji obisk ocenjevalcev v Sloveniji; v začetku leta so bili na ministrstvu za delo, na ministrstvu za zdravje in inšpektoratu za delo, v juniju pa na uradu za varnost in zdravje pri delu, zdravniški zbornici in zbornici za varnost in zdravje pri delu, pa tudi v nekaterih gospodarskih družbah. To je zaključni obisk v Sloveniji – tokrat presojujejo stanje varnosti in zdravja pri delu v slovenski kovinskopredelovalni industriji ter metalurgiji in delo enega od podjetij, ki izvajajo strokovne naloge s področja varnosti in zdravja pri delu. Bili so

v Metalu in BVD-Ravne.

Naloga ocenjevalcev je preveriti, kako akceptiramo evropsko zakonodajo, ki je že vgrajena v naš sistem, kakšne so naše prednosti, slabosti, na kakšne probleme naletimo. Poudarek je na izdelani oceni tveganja v Metalu. Izvedenca sta si ogledala tudi obrat EPŽ, jeklaro in kovačnico ter valjarno in jeklovlek.

V BVD-Ravne smo ocenjevalcema predstavili, kako smo pripravili oceno tveganja, katere so nevarnosti, varnostni ukrepi itd. Do 10. oktobra bodo predstavniki Eurogipa pripravili zaključno poročilo," je namen obiska predstavil Mirko Vošner.

Presojevalca področja varnosti in zdravja pri delu iz EUROGIP-a: Michel Mauge in Gerard Le Poulichet, v sredini direktor BVD-Ravne Mirko Vošner.

Gerard Le Poulichet je za Fužinar takole strnil svoje vtise: "Namen naše misije je bil, da si v različnih gospodarskih dejavnostih v Sloveniji ogledamo, kakšno je stanje na področju varnosti in zdravja pri delu, seveda s stališča prihodnjega vstopa Slovenije v Evropsko unijo. Obiskali smo tudi Metal in strokovnjake za varnost in zdravje pri delu iz BVD-Ravne, ki skrbijo za kompleks železarne in tudi regijo. Želeli smo spoznati železarsko industrijo, tu so lahko tveganja namreč precejšnja, razmere na tem področju, metode ocenjevanja tveganj, odpravljanje tveganj ter videti, kako se lahko razmere v tako problematični panogi izboljšajo.

Ugotovili smo, da ima vodstvo Metala zelo odgovoren odnos do področja varnosti in zdravja pri delu in vodi politiko izboljšanja razmer na tem področju. To počne že leta in je to že tradicija. Zato lahko danes ugotavljamo, da so tudi rezultati zelo dobri, da so zakonske obveznosti glede ocene tveganja upošteevane, da je bila tudi ocena poglobljeno izdelana. To pa pomeni, da se lahko nadejamo, da se bodo

razmere pri delu in počutje zaposlenih v prihodnje še izboljševali.

Razmere na področju varnosti in zdravja pri delu so v Sloveniji – v primerjavi z ostalimi enajstimi državami kandidatki med najbolj naprednimi. Vendar je treba dodati, da nič ni popolno. Tudi tukaj smo v nekaterih sektorjih, na primer v malih podjetjih, gradbeništvu in kmetijstvu, naleteli na razmere, ki jih bo še treba izboljšati. Misija pa je pokazala, da predvsem velika podjetja v Sloveniji prednjačijo na področju varnosti in zdravja pri delu – rezultati so najmanj enaki, če že ne na nekaterih segmentih celo boljši kot v EU. Tudi za Metal lahko rečem, da ima visoko raven zaščite osebja oziroma delovnega okolja.

Menim, da je v Sloveniji kultura na področju varnosti in zdravja pri delu zelo visoka. Treba jo je ohraniti in prenesti tudi na mlade generacije, da se bo doseženo ohranilo in še izboljševalo."

A. Č.

KAKO INDUSTRIJSKO DEDIŠČINO POVEZATI Z MESTOM

Letošnji Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD) so v Sloveniji potekali od 23. 9. do 1. 10., posvečeni pa so bili industrijski dediščini, njenemu varovanju in ohranjanju. S poznim razvojem industrije v Sloveniji se je pozno začela razvijati tudi zavest o varovanju tega segmenta kulturne dediščine. Da bi opozorili na njeno vrednost, so na pobudo Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije v času DEKD v marsikaterem muzeju odprli razstave, organizirali dneve odprtih vrat, okrogle mize, delavnice, pa tudi strokovna vodstva po industrijskih objektih, ki so javnosti težje dostopni.

Stara kovačnica (skupaj s personalom) sodi med tehniške spomenike na območju ravenske občine.

Eden od pomembnejših dogodkov je bila tridnevna arhitekturna delavnica na Ravnah Območje opuščene industrije – razvojni potencial mesta. Njen namen je bil "predstaviti predlog varstvene metodologije za zaščito in predstavitev industrijskega historičnega območja, s konkretnimi predlogi pa pokazati možne rešitve prezentacije tovrstne dediščine". Deset študentov fakultete za arhitekturo je pod vodstvom Sonje Ilko in prof. dr. Fedja Koširja obravnavalo naslednje teme: Pot železarske dediščine Koroške, Zasnova prezentacije območja štauharije, Virtualni muzej – galerija železarske dediščine Koroške. Rezultati delavnice bodo predstavljeni decembra v Ljubljani v Spomeniškovarstvenem centru.

Izbor Raven za arhitekturo delavnico ni naključje. Prve fužine so bile tu omenjene že leta 1774, za železamiško ograjo, ki industrijski kompleks ločuje od mesta, pa se je ohranilo nekaj stavb s konca 19. stoletja. Te so zdaj v lasti občine, obstajajo pa že ideje, kako bi jih oživili. V krčilni kovačnici (Štauharija) naj bi bila stalna postavitve zgodovine železarstva na Koroškem, predvsem predstavitev delovnega procesa, nekdanja večstanovanjska hiša (personal) in zgradba laboratorija pa bi bili namenjeni predstavitvi bivalne kulture in razstavam. Arhitekturna delavnica naj bi prispevala še dodatne predloge. Kot pravi dr. Breda Mihelič, je industrijska arhitektura izredno lahko prilagodljiva in sprejemljiva za različne nove funkcije. Prenovljena arhitektura izboljša kakovost in privlačnost mestnih četrti. "In izkazalo se je tudi, da prenova industrijske arhitekture ni samo strošek, marveč prinaša tudi dobiček."

Temi bo namenjen tudi precejšen del decembrske številke Koroškega fužinarja.

A. Č.

ODPRTJE TRGA Z ENERGIJO ZAHTEVA NOVE PRISTOPE

Združevanje
upravičenih odjemalcev
električne energije in
zemeljskega plina

Med pogoji racionalnega obratovanja elektro proizvodnih in prenosnih naprav v elektroenergetskem sistemu je tudi težnja po enakomernem izrabljanju oziroma angažiranju teh naprav. Le-ta je posledica dejstva, da morata biti proizvodnja in poraba v elektroenergetskem sistemu v vsakem časovnem intervalu – obdobju enaki. Vsako povečevanje obremenitve v sistemu zahteva angažiranje novih zmogljivosti oziroma njihovo izgradnjo. Te pa obratujejo le toliko časa, kolikor dolgo traja potreba po povečanem odjemu. Čim večje približevanje porabe možnostim proizvodnje se poizkuša doseči z različno ceno za električno energijo, porabljeno čez dan, teden, mesec in pa tudi čez leto. Razumljivo je, da bo upravljalec prenosnega in distribucijskega omrežja po stroškovnem principu prevračal stroške na povzročitelja teh stroškov. To je na takšne odjemalce, ki energije ne porabljajo enakomerno oziroma odstopajo od napovedanih količin. Odstopanja od napovedanega urnega dnevnega diagrama porabe električne energije (SIT/kWh) iznad tolerance $\pm 5\%$ bodo dodatno penalizirana. Elektrogospodarstvo je najbolj občutljivo za maksimalne obremenitve, ko je omrežje v elektroenergetskem sistemu najbolj zasedeno oziroma obremenjeno, to je v času, ko je največja poraba – torej od 6. do 22. ure.

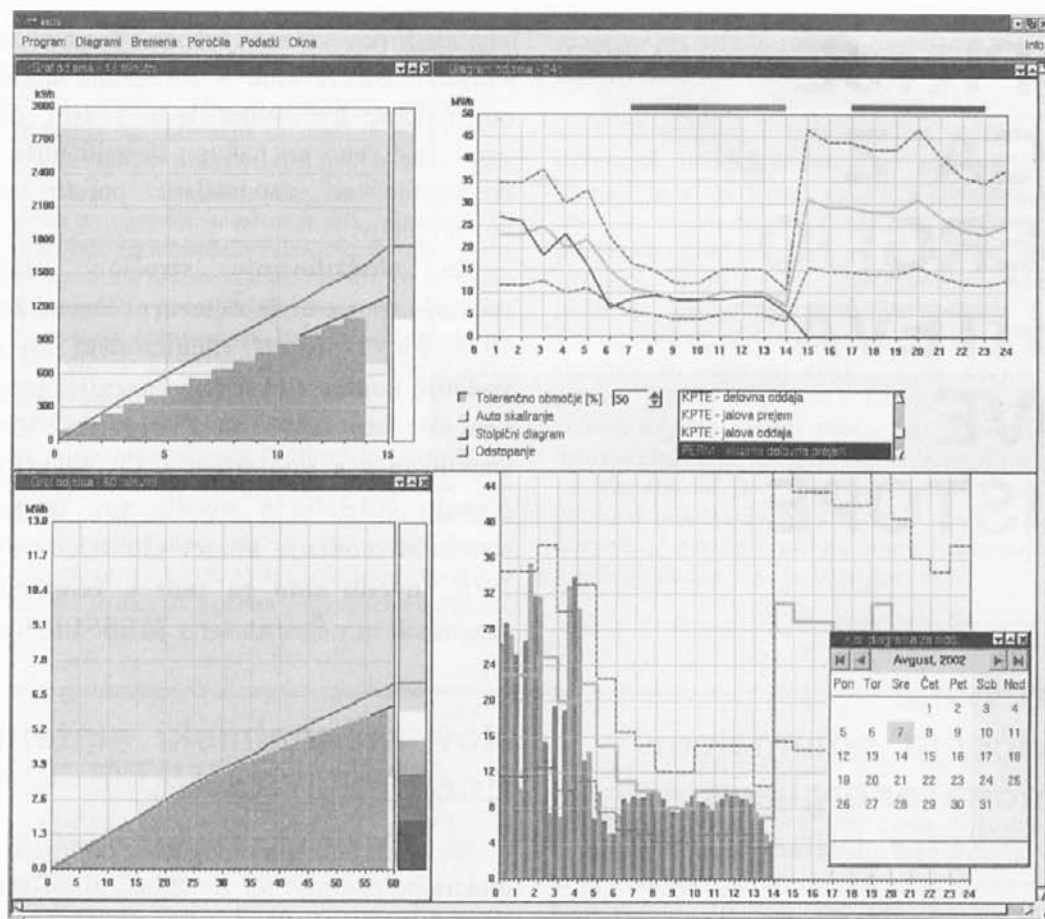
Zaradi povečevanja toleranc meje območja je smiselno združevanje – agregacija upravičenih odjemalcev, ker lahko le-ti s tem dosežejo ugodnejšo ceno pri nakupu in najmanjše možno odstopanje od napovedane porabe oziroma voznih redov.

Za obvladovanje stroškov električne energije smo v bivši Železarni Ravne že v letu 1977 PRVI uvedli računalniški sistem za vodenje konice električne energije, prav tako smo v letu 1993 v Energetiki Ravne v sodelovanju s podjetjem CTP Elektronik iz Kranja izdelali in uvedli nov izpopolnjen sistem za vodenje konice električne energije PVK (uvedli smo ga tudi v železarnah na Jesenicah in v Štorah ter v MESSER Ruše).

Nov računalniški sistem v Energetiki Ravne

Nova zakonodaja omogoča z odprtjem trga za električno energijo ter zemeljski plin (leta 2003) drugačen pristop. Poudarek je na tržnem pristopu pri nakupu oziroma prodaji, natančnem planiranju ter na odstopanjih od napovedi oziroma odjemu v okviru predpisanih toleranc. **Za obvladovanje optimalnih stroškov pri nakupu in odstopanjih dejanske porabe električne energije ter zemeljskega plina v primerjavi s planom smo v Energetiki Ravne s podjetjem DIR Team z Raven letos izdelali in uvedli nov sodoben odprt računalniški sistem za VODENJE DIAGRAMA PORABE ELEKTRIČNE ENERGIJE TER ZEMELJSKEGA PLINA (za optimiranje stroškov) v okviru izvajanja projekta DALJINSKI PRENOS PODATKOV v Energetiki Ravne na lokaciji Železarne Ravne (sodoben informacijski sistem za vodenje procesov, optimiranje stroškov ter obračun vseh energentov). Z uvedenim sistemom bomo lahko v celoti sledili zahtevam trga ter zagotavljali našim dosedanjim in novim odjemalcem optimalne stroške oziroma konkurenčne cene. Sistem je posebej primeren za združevanje in povezovanje upravičenih odjemalcev v bilančno podskupino za skupno vodenje odjema električne energije in plina po porabnikih na območju ravske, jeseniške in štorske železarne.**

Vodja projekta Daljinski prenos podatkov
Anton Bertalančič

Oskrba z energijo v avgustu

Za proizvodnjo in distribucijo energentov v avgustu je značilen skokovito povečan obseg distribucije glede na prejšnji mesec, ki je posledica planiranih letnih remontov v juliju.

V avgustu je bila distribucija električne energije 10.060 MWh in je za dobrih 41 % višja kot julija. V primerjavi z distribucijo v avgustu 2001 je bila le-ta v letošnjem avgustu nižja za 15,1 %.

Distribucija zemeljskega plina je bila v avgustu (2.275.162 m³) za 5,9 % nižja od planirane količine. Količinska primerjava distribucije glede na avgust lanskega leta pa kaže na 10,6-odstotno nižjo distribucijo v letošnjem avgustu.

Proizvodnja pare (563 t) se je v primerjavi s prejšnjim mesecem, ko je bila zaradi planiranih letnih remontov le 255 t, povečala za 120,7 %. V primerjavi s proizvodnjo v lanskem avgustu je nižja za 41,2 %.

Proizvodnja sanitarne tople vode je znašala v avgustu 3.523 m³ in je bila po količinskem obsegu manjša kot v juliju (za 7,2 %), glede na avgust lani pa je nižja za 18 %.

Distribucija hladilne vode v tem mesecu (339.706 m³) je v primerjavi z julijem višja za 11,3 %, glede na avgust lani pa je višja za 7,3 %.

Distribucija pitne vode je bila v avgustu (59.829 m³) višja za slabe 3 % v primerjavi s prejšnjim mesecem, glede na distribucijo v avgustu lani pa je bila nižja za 2,1 %.

Proizvodnja in distribucija komprimiranega zraka je v avgustu znašala 3.741.045 m³. Glede na prejšnji mesec je nižja za 0,5 %. Primerjava proizvodnje in distribucije tega energenta z avgustom 2001 pa kaže na znižanje v tem mesecu za 16,8 %.

Distribucija kisika je bila avgusta (225.803 kg) v primerjavi s prejšnjim mesecem višja za dobrih 93 %. V primerjavi z avgustom 2001 pa je bila nižja, in sicer za 4,6 %.

Distribucija dušika (32.439 kg) je v primerjavi s prejšnjim mesecem višja za 66 %, glede na distribucijo v avgustu lani pa je bila višja za 5,6 %.

Distribucija argona je v avgustu znašala 11.980 kg. Glede na prejšnji mesec je višja za dobrih 18 %. Primerjava distribucije tega energenta z avgustom 2001 pa kaže na 8,3-odstotno znižanje v tem mesecu.

Tehnični vodja v družbi Petrol-Energetika Ravne:
Anton Vučko

INTERVENCIJE PGE GASILSKEGA ZAVODA RAVNE V SEPTEMBRU

V tem mesecu v družbah na območju železarne ni bilo požara ali drugih nesreč, pri katerih bi morali intervenirati gasilci. Za družbe sta bila opravljena dva prevoza obolelih delavcev.

Drugod so poklicni gasilci posredovali: 3. 9. pri prometni nesreči z nevarno snovjo v cestnem prometu v Mislinji, 7. 9. pri prometni nesreči na cesti Kotlje–Sele–Slovenj Gradec, 15. 9. pri požaru lesnih in drugih odpadkov v Mežici, 20. 9. ob iztekanju vode po skladiščnem prostoru na Partizanski cesti na Ravnah in 28. 9. pri prometni nesreči v Dravogradu.

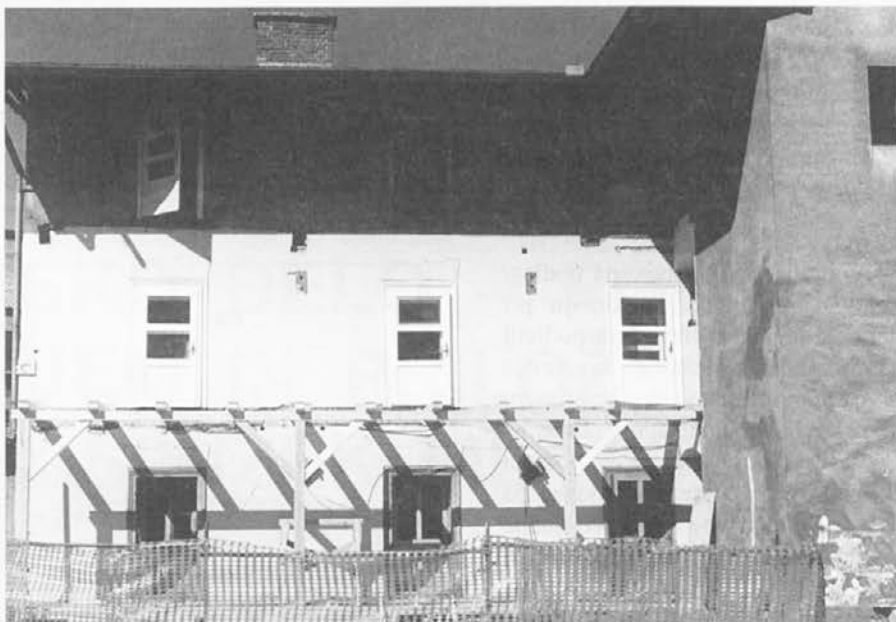
Direktor Roman Lupuh, dipl. org. – men.

KJE JE KDO OZIROMA KAJ

V zadnjih mesecih je lokacijo zamenjalo kar nekaj podjetij oziroma njihovih delov ter organizacij. Kje so zdaj in kaj se dogaja z njihovimi nekdanjimi prostori, smo poskušali zajeti v naslednje fotoporočilo.

Sredi letošnjega leta je Metal Občini Ravne na Koroškem brezplačno odstopil staro kovačnico, perzonal in nekdanji laboratorij ter skoraj pet tisoč kvadratnih metrov zemljišča. Na tem območju bo zrasel železarski muzej.

Medtem ko so se najemniki poslovnih prostorov iz perzonala že izselili in se je, kot kaže fotografija, začela njegova obnova, je podjetje AB Herman še v nekdanjem laboratoriju ter pospešeno išče nove prostore – najverjetneje jih bodo pleskarji dobili v bivši lužilnici. Tudi štauharija že očiščena (za kar gre zasluga delavcem Serpe) čaka novo namembnost.

Stavba nekdanjega APP (Avtomatizacija proizvodnih procesov) je po nekaj letih "oživljena" – poleg Metalovega računalnika PDP (ki pa tu ne bo več dolgo) in Trgosina (ki je že doslej imel pisarno v pritličju), so sedaj v stavbi še: podjetje Vogard in oba sindikata – SKEI in KNSS Neodvisnost, ki delujeta v železarskih družbah na Ravnah.

Na haldo, kjer so že podjetja Anker, Sardoniks in Royal parketi ter delavnica CUDV Črna, se je poleti preselilo podjetje Graplas oziroma TA-PO & TMD.

"Cimprsko uto" nekdanjega najemnika podjetja TA-PO & TMD rušijo – ta prostor je dolgoročno predviden za širitev kovačnice.

POSTAJA PRVE POMOČI ODSLEJ V OTK

Podjetje BVD-Ravne na podlagi Zakona o varnosti in zdravju pri delu za večino proizvodnih podjetij na območju železarne zagotavlja prvo pomoč delavcem v primeru nesreč pri delu in nenadnih obolenj.

28 let je postaja prve pomoči delovala v t. i. perzonalu, odslej pa je v pritličju stavbe Metalove službe Kontrola in metalurški razvoj ali, po starem, OTK.

Direktor BVD-Ravne **Mirko Vošner** upa, da bo tudi na novi lokaciji z medicinskim kadrom, s strokovnim in zavzetim delom še naprej služila svojemu namenu, to pa je: hitro in učinkovito zagotavljanje prve pomoči poškodovanim oziroma obolelim delavcem.

"Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem, ki so s svojim angažiranjem in zavzetim delom pripomogli, da smo v izjemno kratkem roku pridobili mnogo boljše razmere za delo. Posebej sem dolžan zahvalo vodstvu družbe SŽ-Metal Ravne, in sicer za dogovor in določitev lokacije postaje prve pomoči, mag. Stanislavu Pušniku, spec. med. dela, in arhitektu Vladu Sekavčniku za koristne strokovne nasvete ter izvajalcem – podjetjem Ivartnik SGD, Energetika Ravne, AB Herman, Slatin, ZIP center, Eltes, Vogard, Albert Knez, s. p., Salus ter Mirko Dretnik, s. p., in gradbeni skupini SŽ-Metala Ravne, ki so v zelo kratkem času in kakovostno dokončali projekt – postaja prve pomoči na novi lokaciji," je poudaril **Mirko Vošner**, univ. dipl. inž.

23. avgusta so se tako začela dela za ureditev parkirišča in dovoza pred novim prostorom postaje prve pomoči v stavbi Kontrole in metalurškega razvoja.

Do 3. septembra so bila vsa opravila končana in dejavnost je bila preseljena.

Višja medicinska sestra **Anita Blaznik** je z novo lokacijo postaje prve pomoči zelo zadovoljna: "Ambulanta je v primerjavi s staro bolj svetla, deluje bolj sveže. Imamo tudi nove bele omare in druge luči. V sosednji sobi je prostor za arhiv oziroma dokumentacijo in razne instrumente. Urejen je tudi dovoz. Delavcem je ambulanta sicer všeč, le nekoliko negodujejo, saj je bolj kot prejšnja oddaljena od težkih obratov. To pa je neugodno, če nimajo prevoza. Skratka, na novo lokacijo se bodo morali še navaditi."

A. Č.

POČITNIŠKO DELO – POMOČ PODJETJEM IN PRILOŽNOST ZA ZASLUŽEK MLADIH

V poletnih mesecih (julij, avgust, september), ko največ zaposlenih v **Metalu** koristi dopust in v obratih potekajo letni remont, nastanejo na določenih mestih potrebe po nadomeščanju redno zaposlenih. V najnujnejših primerih v proizvodnji so jih zapolnili s počitniškim delom zainteresiranih dijakov in študentov. Prosilcev in predvsem prosilk za počitniško delo je bilo veliko več, kot je bilo potreb po delu. Delo so opravljali v:

Obrat / služba	Število dijakov / študentov
Jeklarna in valjarna gredic	21
Valjarna profilov	9
Kovačnica	39
Kontrola in met. razvoj	3
Vzdrževanje	7
Materialno gospodarjenje	5
Skupaj	84

V Metalu so letos na osnovi programov srednjih šol in fakultet omogočili opravljati obvezno strokovno prakso v različnem trajanju sedmim dijakom in štirim študentom.

Za strokovno vodstvo se kadrovska služba vsem mentorjem in vodjem posameznih oddelkov, ki omogočajo opravljanje obvezne strokovne prakse, iskreno zahvaljuje.

V **STO** poleti niso sprejemali mladih na počitniško delo (marca je pri njih delala študentka, takrat je nekajmesečno delo prek študentskega servisa

zaključil tudi študent strojništva), v pomladnih mesecih pa so omogočili praktično usposabljanje bodoči poslovni tajnici in praktično izobraževanje študentu višješolskega strokovnega programa strojništva.

V **Opremi** je bila junija na 72-urnem obveznem praktičnem usposabljanju dijakinja iz Šolskega centra Slovenj Gradec – Program ekonomski tehnik, julija in avgusta pa je v delavnicah pomagalo šest iskalcev počitniškega dela.

Od junija do avgusta se je v **Nožih** na počitniškem delu zvrstilo sedem mladih, večinoma študentov. Skupaj so delali 152 delovnih dni. Obvezno prakso pa sta v tem podjetju opravljala študenta ekonomske fakultete, eden junija in drugi julija. Med letom so na dvotedensko usposabljanje sprejemali srednješolce.

Iz **Energetike** poročajo o šestim študentih, ki so k njim prišli na počitniško delo, v glavnem za mesec dni. Prav toliko je bilo tudi dijakov in študentov iz različnih šol, ki so jim ugodili ter jih sprejeli na obvezno prakso.

V **ZIP centru** so za pomoč v kopirnici in mizarski delavnici poiskali sedem počitniških delavcev, julija dva in avgusta pet.

V družbi **Styria Vzmeti** so za pomoč prek študentskega servisa angažirali fante: julija pet, avgusta devet in septembra sedem. Za opravljanje obvezne prakse niso prejeli nobene vloge.

Zaposlenim v **Vogardu** so se poleti pridružili pomočniki pri čiščenju in varovanju premoženja. Julija sta

prostore pomagali čistiti dve dekleti, avgusta ena počitniška delavka; fantje pa so bili varnostniki: julija sta to delo opravljala dva, avgusta trije mladci.

V **Jumiju** je preko poletja občasno delalo dekle, ki je zaposlenim pomagalo pri dostavi pošte.

V **Elvihu** so bili na enomesečnem počitniškem delu gimnazijec in študenta elektrotehnike, medtem ko so opravljanje obvezne desettedenske prakse študentu višje strokovne šole omogočili že med šolskim letom. Doslej so na tak način, vključno s pripravo naloge, do diplome pripomogli že petim študentom.

V družbi **Eko-Ekoinženiring** je v obratu predelave odpadkov tri tedne v avgustu delal gimnazijec.

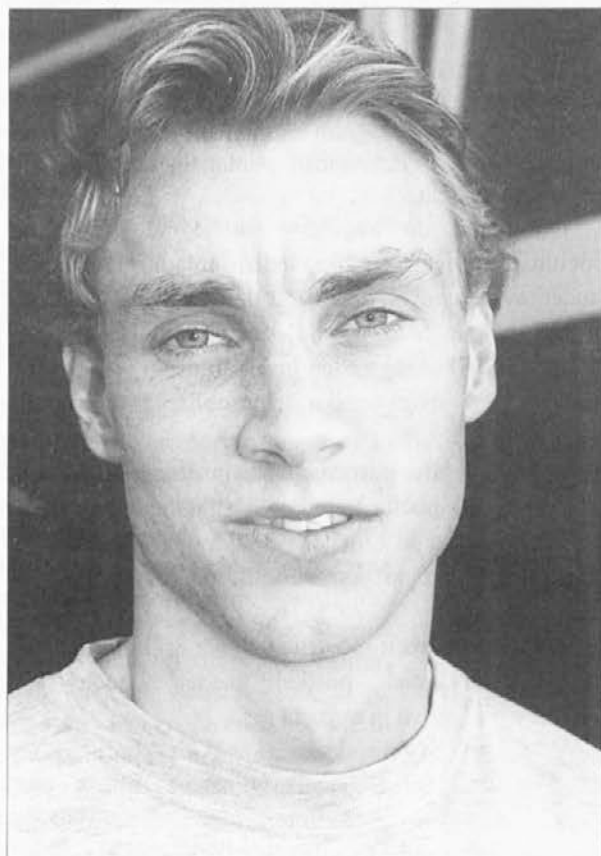
V avtomehanični delavnici **Transkorja** sta znanje in izkušnje nabirala dijaka – eden je bil na počitniškem delu dva meseca, eden pa mesec dni.

V **Graplasu** so počitniško delo omogočili štirim fantom – v mizarski delavnici so v povprečju delali mesec dni.

V družbah **Eurest, IKD, Eltes, Eltroming, Litostroj Ulitki – OE Težka livarna, BVD-Ravne** in **Salus** se letos niso odločili za počitniško pomoč mladim.

O POČITNIŠKEM DELU STA POVEDALA

Gregor Črešnik iz Dravograda:

"V podjetju Styria Vzmeti delam že od julija in sem se že kar privadil, tudi na tri izmene. Lani sem

bil na počitniškem delu v Metalu, letos sem se odločil za vzmetarno. Opravljam različna dela v obratu, pač glede na potrebe. Najraje brusim.

Glede počitniškega dela nimam posebnih pripomb; je takšno, kot sem pričakoval. Tudi s sodelavci se v redu razumem. Plača je dobra, vendar je delo v obratu fizično zahtevno. Ne vem še, za kaj bom porabil zasluženi denar. Imam pa predlog: Zelo dobrodošlo bi bilo, če bi tudi počitniški delavci dobili povrnjene potne stroške."

Matevž Pečnik z Raven na Koroškem:

"Na počitniškem delu sem od začetka septembra. V podjetju Styria Vzmeti doslej še nisem delal. Za delo v tem podjetju sem se odločil, ker so potrebovali delavce. Tu opravljam fizična dela. Delam na tri izmene. Delo je težko in še kar naporno, če ga nisi navajen. Delovne razmere so v redu, tudi odnosi s sodelavci in nadrejenimi. Ne vem še, koliko bom zaslužil; denar pa bom porabil za žepnino. Tu bom delal, dokler me bodo potrebovali. Sem bi še prišel na počitniško delo; škoda le, ker v obratu ni deklet."

A. Č.

KULTURNA KRONIKA

● Jesenska srečanja na Prevaljah (med 14. in 21. 9.) so ponudila tudi obilo kulturnih prireditev: nastop Slovenskega kvinteta trobil (Stanko Arnold – trobenta, Anton Grčar – trobenta, Stanko Vavh – trombon, Boštjan Lipovšek – rog, Darko Rošker – tuba) v farni cerkvi, gledališko predstavo Nezvesti mož avtorice Anice Močivnik v izvedbi DU Prevalje, mednarodni festival pihalnih orkestrov z godbeniki iz Slovenije, Avstrije in Italije, likovno razstavo akademskega slikarja Bena Kumpreja ter gledališko predstavo Stevardese pristajajo (M. Camolettija) v izvedbi znanih slovenskih igralcev. V Spominskem parku so odkrili doprsni kip koroškega ljudskega vižarja Luka Kramolca.

● V Koroški osrednji knjižnici so ob 25. obletnici smrti Ljube Prenner 19. 9. odprli priložnostno razstavo. Prennerjeva se je rodila leta 1906 na Prevaljah in živela v Slovenj Gradcu ter Ljubljani. Bila je odlična odvetnica ter literatka – tudi avtorica prvega slovenskega kriminalnega romana Neznani storilec ter posebnica, ki jo je preganjal komunistični režim.

● V Koroškem pokrajinskem muzeju Slovenj Gradec so 18. 9. odprli razstavo ob 25. obletnici delovanja Slovenjgraškega okteta Lesna.

Na jubilejnem koncertu so se pevci predstavili dva dni pozneje v slovenjgraški športni dvorani (v goste so povabili New Swing Quartet, žensko klapo Gusarice, zbor Carinthia Cantat, Giannija Rijavca, Milana Kamnika, Milana Pečovnika Pidžija, Mitjo Šipka in Toneta Fornezzija-Tofa).

Zbrala: A. Č.

**ANA
KRAUBERGER**
1960–2002

V petek ob koncu "šihta" smo si nazadnje rekli adijo. Zaskrbljeni zaradi Aninih bolečin, a vendar trdno prepričani, da se v ponedeljek vidimo in nadaljujemo tam, kjer smo obstali.

Dva dneva počitka bosta pomagala, smo mislili.

Namesto ponovnega snidenja v ponedeljek nedojemljiva, kruta resnica. Ane ni več. Z bolečino v srcih smo spremljali Ano na njeni poslednji poti. Spet smo se poslovili. A takrat žal za vedno.

Letos spomladi je minilo pet let, odkar smo postali sodelavci. Z veliko optimizma in delovnega elana smo začrtali naše skupne cilje.

Obdobje petih let časovno sicer ni dolga doba, vendar se v manjšem kolektivu hitreje spletejo trdnije vezi. Posameznik postane del celote, znanstva postanejo prijateljstva in sodelavci ljudje, s katerimi lahko deliš tudi del tistega, kar ni samo skupno delo. Verjamem, da je te občutke z nami delila tudi Ana. Zato smo se z njo iskreno veselili vseh dogodkov, ki so njej pomenili zadovoljstvo in veselje. Zanja so bili to v prvi vrsti družina ter sreča in uspehi njenih otrok.

Ta naša skupna vez v kolektivu nas je bogatila in nam dajala občutek, da se nam ne more zgoditi ničesar, na kar sami ne bi mogli vplivati. Pa vendar smo ob Anini smrti spoznali, da smo tudi mi ranljivi in nemočni. Da smo le del usode, ki je tokrat pokazala svojo najtemnejšo plat, del trenutka, ko na noben zakaj ne dobimo razumnega odgovora.

Le upamo lahko, da smo ji znali povedati, kako cenimo njene človeške vrline, njeno delo, pridnost in trud, s katerim je pomagala kolektivu na poti k zastavljenim ciljem.

Zdaj Ane na tej poti ne bo več z nami. Pogrešali jo bomo.

Žalost in bolečino delimo z njenimi najdražjimi in sorodniki ter jim v imenu sodelavcev in kolektiva izrekamo naše iskreno sožalje.

Alenka Stres

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ATLETIKA

Na Ravnah so športni delavci Koroškega atletskega kluba skupaj s Športnim zavodom 14. in 15. septembra imenitno izpeljali državno prvenstvo starejših mladincev in mladink. Nastopilo je okoli 300 atletov in atletinj. Izkazali so se tudi atleti KAK Ravne. Naslov državnega prvaka si je pritekla štafeta 4 x 400 m v postavi Primož Miheu, Andraž Nabernik, Blaž Erjavec in Rok Šnajder. Srebrni kolajni sta osvojila Primož Miheu v teku na 1500 m ter Rok Šnajder na 800 m. Bronasti odličji sta si zagotovila Šnajder na 400 m in Nabernik na 1500 m. Četrti mesti sta dosegla Erjavec v teku na 400 m ter Miheu na 800 m. Moška štafeta KAK Ravne 4 x 100 m je osvojila 5. mesto.

ODBOJKA

V vseh slovenskih odbojarskih ligah v letošnji sezoni nastopa 10 koroških ekip. V 1. državni ligi tekmujejo ravenski odbojkarji pod novim imenom Fužinar Metal Ravne. Prvenstvo so pričeli 5. oktobra s tekmo proti Pomurju Galexu. V ostalih nižjih ligah so v boj za prvenstvene točke štartali teden dni pozneje. V obeh drugih ligah nastopajo odbojkarji TAB Mežice in VEZODRA Mislinje ter odbojkarice ŽOK Mislinje, Gradbeništva Stane Mežica, Partizana Prevalje in Dravograda. V tretjih ligah igrajo druga ekipa odbojkarjev Fužinarja Metala ter ženski vrsti Polaka Prevalje in Partizana Črne.

NAMIZNI TENIS

Igralka Fužinarja Inter diskonta Zala Šetina je na prvem odprtem turnirju za članice, bilo je 14. septembra v Kranju, dosegla uvrstitev od 9. do 16. mesta, potem ko je za uvrstitev med osem najboljših izgubila proti kasnejši zmagovalki Špeli Burger iz Mengša. Zala Šetina in Katja Fajmut sta se teden dni pozneje na prvem odprtem turnirju za mladinke v Ljubljani prav tako uvrstili med 16 najboljših igralk. Obe sta tudi nastopili za slovensko reprezentanco na Igrah treh dežel v Benečiji. V igri posamezno je Zala Šetina osvojila 2. mesto, Fajmutova pa 3. do 4. mesto. Obe igralki ravskega kluba sta pripomogli k ekipni zmagi Slovenije.

21. septembra se je začelo prvenstvo v vseh namiznoteniških ligah. Od koroških ekip nastopajo v 2. ligi moška ekipa Radelj ter ženske ekipe Fužinarja Inter diskonta, Mute in Marenberga. V 3. ligi tekmujejo igralci Mute.

KEGLJANJE

Prvenstvo za sezono 2002/03 v vseh slovenskih ligah, razen v drugi ligi vzhod za ženske, se je pričelo 21. septembra.

Koroško zastopa sedem klubov. V najvišji 1. A ligi tekmujejo že šesto sezono zapored kegljači Elektrarne Dravograd in kegljačice Gradnje IGEM iz Slovenj Gradca. V 1. B ligi nastopata moška in ženska vrsta Korotana Prevalje. V 2. ligi – vzhod sodelujeta moška ekipa Slovenj Gradca in ženska Fužinarja, medtem ko

kegljači Fužinarja po izpadu iz 2. lige nastopajo v 3. ligi – vzhod.

ŠPORTNO PLEZANJE

Tekmovalka AK Ravne Katja Planinc se vse bolj uveljavlja v tekmah za državno prvenstvo. Na tretji tekmi, ki je bila v prvi polovici septembra v Gozdu Martuljku, je bila tretja med kadetinjami. Čez teden dni je na prvenstvu v Kranju v konkurenci kadetinj osvojila 2. mesto, med članicami pa je bila v finalu peta. Mladi up ravskega kluba Ciril Vezonik je 21. septembra osvojil 7. mesto med cicibani na četrti tekmi za državno prvenstvo v težavnostnem plezanju v Grosupljem.

INVALIDSKI ŠPORT

Na prvenstvu Koroško-štajerske regije v kegljanju na Ravnah so predpisane norme za nastop na državnem prvenstvu med invalidi koroških klubov v svojih kategorijah izpolnili: Peter Ozmec, Peter Geld, Edo Kopmajer in Erika Lesnik (vsi ŠDI Ravne), Ivan Mernik, Nada Žvikart in Pavla Garb iz DI Slovenj Gradec ter Rihard Marošek iz DI Dravograd.

SAH

Sedmi turnir za pokal trgovine Roma v pospešenem šahu, ki šteje tudi za prvenstvo Koroške, je na Ravnah dobil domačin Branko Špalir. Med 25 šahisti je drugo mesto pripadlo Zdravku Burjaku iz Črne. Na naslednja mesta so se uvrstili: Zoran Pšeničnik, Marko Vrečič, Jože Koletnik, Grega Šmon (vsi Fužinar Hapro) itd. V skupni razvrstitvi je po sedmih turnirjih v vodstvu še naprej Danilo Peruš pred Zoranom Pšeničnikom in Brankom Špalirjem.

6. oktobra je bil v počastitev praznika mesta Ravne v organizaciji ŠK Fužinar Hapra v prostorih OŠ Prežihovega Voranca močan mednarodni šahovski turnir, ki so se ga udeležili številni šahisti z visokim ratingom, med njimi vele mojstri iz Hrvaške, Avstrije in Slovenije. O rezultatih pa v prihodnji številki.

Ivo Mlakar

ALPINISTIČNE NOVICE

Avgusta so člani AO Ravne plezali predvsem v Raduhi:

- Damir Krčmar in Stanko Mihev sta v JZ steni Velike Raduhe 10. 8. v treh urah preplezala smer Vrt planik (IV/III, I-II, 545 m);

- ista plezalca sta v isti steni 15. 8. v treh urah zmogla smer Traviški opus (IV+/III-IV, II-III, 190 m);

- 31. 8. je 13 alpinistov in tečajnikov alpinistične šole preplezalo: Kamin pri Durcah (Dani Vezonik, Boštjan Butolen), ZZ (Edi Krebs, David Božič, Primož Šteharnik), Stanetovo smer (S. Mihev, Marko Anželak, Peter Mlekuž in Boris Jelenko), Mihovo smer s sestopom prek Vetrnih polic (Tomaž in Vinko Močilnik), Stanetovo smer (Miran Kaker, P. Šteharnik), Frdamane luknje (E. Krebs, D. Božič), Vetrne police (S. Mihev, M. Anželak, P. Mlekuž in B. Jelenko).

Stanko Mihev

SLOVENSKI ŽELEZARJI NA CIPRNIKU

Organizatorji tretjega letošnjega pohoda so bili Jeseničani. Izbrali so malo znani Ciprnik (1.745 m) nad Kranjsko Goro, ki pa je zaradi čudovitega razgleda zelo privlačen v vseh letnih časih.

Na Ravnah je bilo zanimanje za pohod precejšnje. Prijavilo se je okrog sto pohodnikov.

V soboto, 21. septembra, smo se ob 5. uri zbrali in se odpeljali proti mejnemu prehodu Holmec, mimo Celovca in Beljaka proti Korenskemu sedlu do Kranjske Gore, kjer so nas že čakali organizatorji. Smučarska sedežnica nas je pripeljala skoraj na vrh Vitranca. Pohod smo nadaljevali v megli. Pot je postajala vse bolj strma. Srečevali smo Jeseničane, ki so se že vračali z vrha. Tudi naš postanek je bil kratek. Potem smo krenili po stezi proti dolini Planice. Vreme se je delno zjasnilo, že so se pokazale Ponce. Prispeli smo do planinskega doma v Planici, kjer smo si malo odpočili. Pohod smo zaključili ob gostišču Pehta. Vseh udeležencev je bilo 276.

Franci Telcer

Organizacijski odbor Ravne na Koroškem

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in pradedka **DOMINIKA IVARTNIKA, p. d. PAVŠARJEVEGA MINIJA**, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, družinama Pokleka in Repotočnik, vsem sosedom, prijateljem in znancem za pomoč v težkih trenutkih.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje in sveče. Hvala govornikom g. Gorenšku in g. Polancu za poslovilne besede, gospodu župniku za lepo opravljeni obred, cerkvenemu pevskeму zboru Rožmarin za odpete žalostinke, glasbeniku za odigrano Tišino, zdravstvenemu osebju in patronažni sestri za lajšanje bolečin ter pogrebnemu podjetju Log.

Svojci

Izdaja: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem.

Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron-Kodrin, tehnična urednica Jelka Jamšek. Lektoriranje: Miran Kodrin, prof. Objavljene fotografije je prispevalo uredništvo, če ni navedeno drugače.

Tel.: (02) 870 64 41, interno 6441. **Faks:** (02) 82 23 013. **Elektronski naslov:** Andreja.Cibron@sz-metal.si

Tisk: ZIP center, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem.

Naklada: 2.060 izvodov.

Glasilo je obdavčeno z 8,5-odstotnim DDV.

Objavljenih prispevkov ni dovoljeno kakorkoli ponatisniti brez pisnega dovoljenja uredništva.

KADROVSKA GIBANJA V AVGUSTU

Konec avgusta je v ravnem delu koncerna Slovenske železarne delalo 2.018 zaposlenih. V zasebnih in drugih podjetjih, ki so nastala iz Železarne Ravne ter so vključena v to rubriko, je bilo 31. 8. 2002 zaposlenih 533 ljudi.

DRUŽBA ŠTEVILO ZAPOSLENIH

METAL	1.005
STO	642
NOŽI	182
OPREMA	126
ZIP CENTER	63
ENERGETIKA	85
STYRIA VZMETI	121
TRANSKOR	49
T. K. RAVNE	7
VOGARD	86
SERPA	125
GASILSKI ZAVOD	14
EUREST	46

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

Avgusta je bilo v železarskih družbah sklenjenih 12 delovnih razmerij: v ZIP centru so za določen čas sprejeli 8 delavcev, v Nožih imajo odslej še pripravnika in 2 zaposlena za določen čas, iz STO pa je bil tja razporejen en delavec.

Od drugih podjetij je do sprememb prišlo le v družbi Styria Vzmeti: 6 delavcev so zaposlili za določen čas.

Prekinitev delovnega razmerja

Avgusta je bilo v železarskih družbah 11 prekinjenih delovnih razmerij: 7 v ZIP centru (6 delavcem je poteklo delo za določen čas, eden je postal trajni presežek in se je zaposlil pri drugem delodajalcu), 2 v STO (en delavec je bil prerezporejen znotraj koncerna, drugi je umrl) ter po 1 v Metalu (potek delovne pogodbe za določen čas) in Opremi (sporazumna prekinitev).

Od drugih družb o spremembah poročajo iz Transkorja (1 starostna upokojitev) in Energetike (1 prenehanje delovnega razmerja zaradi disciplinskega ukrepa).

Po podatkih IC Smeri, d. o. o. in kadrovske oddelkov podjetij povzela A. Č.

NAGRADNA KRIŽANKA št. 83

Nagradna križanka št. 82 – rešitev vodoravno:

KAPTAN, FRAK, ILEGALA, IASI, PD, OR, DESKAR, AAR, AGIR, EMA, ANA (zaradi križankarskega škrate je možno tudi RNA), OREST, NART, MRAK, RTINA, TON, LO, EON, SLO, ARAD, VRAZ, ARS, OSE, IB, VARTA, DIS, JAMAR, ARNIKA, ARARA, AKNA.

Žreb je brisače namenil: **HINKU PEČNIKU** iz Metala ter **MATEJU ŽAŽETU** z Javornika 49, Ravne na Kor.;

knjigo Mavrica nad Šentanelom pa **MARJANU BRANKOVIČU** iz Metala.

Nagradna križanka št. 83: Rešitev križanke in svoje podatke pošljite (po interni pošti) do vključno 30. 10. 2002 na naslov: FUŽINAR RAVNE, d. o. o., Uredništvo Informativnega fužinarja, Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem. Zaradi znižane naklade glasila sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke. Vsako lahko v žrebanju sodeluje le z eno rešitvijo. Rešitev križanke in imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

IF	SKUPEK VATE	MESTO V LOMBARDIJI	LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV	IRONIČEN ČLOVEK	BRANE GRUBAR	SMUČIŠČE NAD ZREČAMI	SLOV. HOKEJIST JAN	TRDO DELO	JUNAK IZ 1000 IN 1 NOČI	NEZNA-NEC	KITAJSKA POKRAJINA	ELEKTROKARDIOGRAM
KALIBRACIJA		A									J	
NOŽ ZA OSTRGANJE		S									I	
ZABAVIŠČNI PREDEL LONDONA		O			GLIVA PESNIŠKA STOPICA					NIKO GRAFENAUER RIBO NUK. KISLINA (ORIG.)	N	
EMANUEL LASKER		L	JUNAK IZ MAHABHARATE TRAVNIK OB VODI				VELIKA EVROPSKA REKA				A	
RDEČ GOZDNI SADEŽ		A					JEZERO NA NORVEŠ. UJEMANJE VERZOV				N	
IKO	VELIČINA V MATEMATIKI	REKA V SIBIRIJI KROŽNICA				POŠKODBA NA KOŽI STANE DOLANC					MAZILO, KREMA	TITANOV MINERAL
PIJAČA IZ SADJA	S			GRŠKA ČRKA ψ				MESNA JUHA	SLOV. NOVINARSKA MAJA	VEZNIK TRINITROTOLUOL		A
OŽINA NA MALAKI	K			MESTO V KANADI BAJESLOVNO BITJE								N
ZAČETEK ABECEDE	A		VARNOŠTNI SVET ŽENIN PARTNER			REZERVACIJA KULT. PRIREDITVE PEVEC SMOLAR						A
MEJNA VREDNOST	L						KEM.ELEMENT AT RIMSKA ŠTIRI					T
KORALNI OTOK	A				VOZ S PLOHOM					PRITRILNICA		A
MORSKA RIBA	R				PISATELJ CANKAR					VRHUNSKI ŠPORTNIK		S

Planinsko društvo Ravne na Koroškem letos praznuje 50. obletnico (ustanovljeno je bilo 25. 7. 1952). Jubilej so planinci slovesno obeležili 22. septembra na Naravskih ledinah. Ob tej priložnosti so izdali tudi obsežen zbornik s pregledom njihove pestre dejavnosti. V njem so povzetki iz kronike, z besedo in s fotografijo je predstavljeno delo mladinskega ter vodniško-izletniškega odseka, zanimiva je analiza obiskov Šteharskega vrha, nekaj prostora je namenjenega tudi alpinizmu in prostemu plezanju. Na koncu sta še seznama vseh predsednikov PD in odlikovancev.

Tri brošure čakajo na reševalce tokratne križanke.

IME IN PRIIMEK:

PODJETJE OZ. NASLOV: